

39

1523.

54668

Wol

BORSODI könyvtáros

MEGYEI TANÁCS
KÖNYVTÁR
MISKOLC

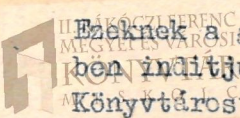
A Borsodi Könyvtáros megjelenéséhez.

Megyénk könyvtárai az utóbbi évek során igen nagy fejlődésen mentek át. Komoly mértékben emelkedett könyvtáraink könyvvállománya, s ezzel párhuzamosan az olvasók száma is. 1954-ben 54.333 beiratkozott olvasónk volt, akik 916281 követ könyvet kölcsönöztek. E számok mögött könyvtárosaink eredményes jó munkája van, akik fáradságot és időt nem kímélve, szívet-leléssel azon munkálkodtak, hogy a könyveken keresztül neveljék, tanítsák és szórakoztassák dolgozó népünket, s ezzel elősegítsék népgazdaságunk gyorsított fejlődését, a szocializmus minél előbbi győzelmét.

További eredményeink alapjait sikerült tehát megteremtünk. Ebben nagy része volt a könyvtárak "Felszabadulási versenyének", mely sok ötletet, új szint vitt a könyvtári munkába. A Megyei Versenybizottság a Versenyhíradó keretében rendszeresen foglalkozott könyvtá-

raink munkájával, s népszerűsítette a bevált módszereket. A Versenyhíradó megszűnése után ennek feladatát a Borsodi Könyvtáros kívánja betölteni egyrészt ut, hogy továbbra is rendszeresen közli könyvtárosaink eredményeit, munkamódszereit, másrészt továbbselesíti könyvtáraink egymás közti kapcsolatát, neveli könyvtárosainkat. Lapunk azonban csak akkor, töltheti be feladatát, ha könyvtárosaink aktív segítők lesznek a szerkesztőbizottságnak. Munkatársaink gazdag tapasztalatait, véleményüket és kritikájukat nem nélkülözheti a szerkesztőség. Könyvtárosaink közreműködése tehát az a szükséges alap, melyre lapunk épülhet, s oszakis ebben az esetben válhat valamennyiünk hasznára.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében indítjuk utjára a Borsodi Könyvtárost, s hisszük, hogy feladatát betölti.

Befajezódott a "Tömegkönyvtárak felszabadulási Versenye."

1954. áprilisától 1955. április 4-ig tartott népkönyvtárosaiknak az a hatalmas megmozdulása, melynek házában felszabadulásának 30. évfordulóját ünnepelték meg, munkájuk minőségének megjavításával. Az elért eredményeket rendszeresen megjelent Versenyhíradónkban részletesen ismertettük. Most csak két adat összesítésére hívjuk fel népkönyvtárosaink figyelmét. 1954. első negyedében az olvasók száma 34.759 volt, a kölcsönzéseké pedig 231.497. Ez a szám 1955. március 31.-ére 50.828, illetve 319.504-re nőtt.

Ezek pusztán számok, melyeket ki lehetne egészíteni még a részleteredmények és a jobbnál-jobb egyéni kezdeményezések tömegével. Nem volt könnyű tehát a megyei versenybizottság munkája, amikor minden körülményt figyelembevéve, összeállította a különböző típusú könyvtárak versenyzőinek végeredményét.

A II. országos könyvtáros konferencia alkalmával történt az országos verseny végeredményének ismertetése és a díjak kiosztása. Megyénk területén a végeredmény a következő:

Járási könyvtáraink versenyében

1. Eltelényi Járási könyvtár, vezetője Slozsák Imre,
2. Putnoki járási könyvtár, vezetője Dr. Kiss Lászlóné,
3. Játoraljaújhelyi járási könyvtár, vezetője Nagy Attiláné.

Az önálló községi könyvtárak versenyében:

1. Sajószentpéteri önálló községi könyvtár, vezetője Győri Erzsébet.

A népkönyvtárak versenyében.

1. Erdőbényei népkönyvtár, vezetője Balogh Pál.
2. Felsőzsolcai népkönyvtár, vezetője Gubik István.
3. Abaujszántó-cekeházi népkönyvtár, vezetője Szőke Béla.
4. Bánrévei népkönyvtár, vezetője Andók István.
5. Apróhomoktanyai népkönyvtár, vezetője Fakla Béla.
6. Mezőnagymihályi népkönyvtár, vezetője Barczy József.
7. Enődi népkönyvtár, vezetője Pollágh Tibor.
8. Szemerei népkönyvtár, vezetője Ványai László.
9. Szuhakállói népkönyvtár, vezetője Nagy Lajosné.
10. Tokaji népkönyvtár, vezetője Balogh Sándorné.

A verseny alkalmából az alábbi kitüntetések és jutalmazások történtek:

- Szőnyi László megyei könyvtárvezető a Munka Érdemérem kintüntetését és 800.- Ft pénzzutalmat kapott.
- Csörnök Magdolna mezőcsáti jár. könyvtárvezető a Szocialista Kulturáért kitüntető jelvényt kapott.
- Kardos László megyei könyvtárvez. helyettes a Szocialista Kulturáért kitüntető jelvényt kapott.
- Slezsák Imre edelényi jár. könyvtárvezető elismerő oklevélben részesült.
- Győry Erzsébet sajószentpéteri önálló községi könyvtáros elismerő oklevélben részesült.
- Balogh Pál erdőbényei népkönyvtáros 500.- Ft pénzzutalmat kapott.
- Gubik István felsőzsolcai népkönyvtáros egyhetes budapesti tanulmányúton vesz részt.
- Nagy Lajosné szuhakállói népkönyvtáros elismerő oklevélben részesült.

Feladataink a K.V. június 7-8-i határozata után.

A Központi Vezetőség 1955. június 7-8-i ülésén határozatot hozott. A határozat megállapítja, hogy "a mezőgazdaság szocialista átszervezése nem spontán folyamat, hanem csak a Párt és a népi demokratikus állam céltudatos politikai szervező és gazdasági munkájának eredményeként mehet végbe". Ezért a legfontosabb a határozat alapos áttanulmányozása, s a határozat megvalósításának a könyvtári munka minden eszközével való elősegítése. /Szabad Nép június 11-i sz./

Legfontosabb feladataink:

1. A termelőszövetkezeti mozgalom aktív propagandája.
2. A meglévő termelőszövetkezetek megszilárdítása.
3. A szocialista munkaverseny támogatása a mezőgazdaságban.
4. Szakmai propagandamunka fokozása, a mezőgazdasági dolgozók továbbképzése.

A mezőgazdasági propagandamunka módszerbeli kérdéseire meg kell jegyezni, hogy önmagukban álló módszerek nincsenek, mindig a tar-

talmi kérdésekből, tehát mindig a főfeladatokról kell kiindulnunk, ehhez kell szabnunk a legfontosabb módszereket.

A fentiek alapján világos, hogy könyvtáraink munkája lényegesen tágabbkörű, mint a szakirodalom propagandája. Éppen ezért a tartalmi feladatok alapján sorra veszem a teendőket:

A termelészövetkezeti mozgalom aktív propagálása megfelelő példák segítségével történhet a legeredményesebben. A könyvtárosok használják fel a helyi vagy szomszédos községekben jól működő termelészövetkezetek eredményeit, amelyeken keresztül bebizonyítják az egyénileg dolgozó parasztságnak, hogy a szövetkezet boldogabb életet biztosít. Ha helyben nincs termelészövetkezet, menjenek el a legközelebbi községbe, a jól működő tisz. elnökhöz, tanulmányozzák az ottani eredményeket, tegyék összehasonlítást a helyi dolgozó parasztságot életével, jövedelmével.

A könyvtáros nézze át állományát, /itt nagy feladat áll a járási könyvtárosok előtt, akik segítséget nyújtanak a népkönyvtárosaiknak/ és a szükséghez képest egészítse ki olyan magy. szovjet népi demokratikus művelődési, amely művészi eszközökkel azt a szebb és boldogabb életet ábrázolják, amit a múlt nyomorával szemben a kollektív gazdálkodás a dolgozó parasztságnak nyújt. A termelészövetkezetek népszerűsítésére kell felhasználnunk a napilapokat és folyóiratokat is. A megfelelő cikkeket helyezzük el a könyvtár a faliújságján.

A meglévő termelészövetkezetek megszilárdítását könyvtárosaink a mezőgazdasági szakkönyvek propagálásán keresztül érhetik el. A tapasztalat az, hogy egyes községek nem rendelkeznek megfelelő mezőgazdasági szakkönyvvel. A járási könyvtárak és népkönyvtárosok nézzék át tüzetesen állományukat és a helyi szakemberek bevonásával szerezzék be a község

tájjellegének megfelelő mezőgazdasági irodalmat.

Az állomány kiegészítésében főleg gondot kell fordítani a szocialista mezőgazdaság igényeire. Nem szabad azért megfeledezni a háztáji gazdaságok és az egyénileg dolgozó parasztságot kisüzemi gazdaságaink igényeiről sem.

A szocialista mezőgazdaság szakmai segítségével, a meglévő termelészövetkezetek megszilárdításában nagy segítségünkre vannak a folyóiratok szakcikkei. Különösen azok részére ajánljuk ezeket akik nehezen olvasnak szakkönyveket. Értékesek ezek azért is, mert mindig jelzik a soronlévő feladatokat, tehát megmutatják, hogy mikor milyen könyvet kell propagálni.

A propagandamunkánkban igen komoly segítséget nyújtanak a faliújságok és kiállítások.

A faliújságot bármelyik könyvtár készíthet. Megfelelő nagyságú deszkalapot bevonnak piros molinóval, és arra kiteszi az időszerű rendelkezéseket az aratás, cséplés, begyűjtés, tarlóhántás, másodvetéssel kapcsolatban. Ide teszi ki a megfelelő újság és folyóiratcikket, amelyekkel a termelészövetkezetek eredményeit kívánja ismertetni. Ügyelni kell arra, hogy a faliújság elhelyezése jó, forgalmas helyen történjen, hogy minél többen olvashassák.

A Megyei Könyvtár 2 db. vándorkiállításal segíti a könyvtárakat. A könyvek széles körű propagandájának legbiztosabb eszköze a lakosság körében folytatott beszélgetések során végzett könyvajánlás. Legeredményesebb ez akkor lesz, ha van már olyan olvasónk, aki rendszeresen olvassa a mezőgazdasági műveket, és azoknak hasznát is látja. Ezekre példaképként mutathatunk rá, és felhasználhatjuk a könyvekről mondott véleményüket is. A könyvtárosok ragadjanak meg min-

den összejövetele, és rendezzenek bizonyos meghatározott témáról kiállítást. Itt különösen a tanács-ülésekre, tsz. gyűlésekre és más bizottságok összejöveteleire, vagy ünnepekre gondolok. A meghatározott téma köré /Pl. mit olvasunk a másodvetésről? / csoportosított könyvek mellett tegyünk ki szépirodalmi könyveket is. A könyvtáros adjon lehetőséget arra, hogy ott a helyszínen beiratkozhasanak a dolgozók a könyvtárba és azonnal kivihessenek könyvet is. A kiállítás akkor igazán jó, ha a végén semmi sem marad belőle a könyvtárban. Mezőgazdasági kiállításokon a termények mellé helyezzük el a megfelelő szakkönyveket is.

Kisegítő eszközként próbálkozzunk meg a könyveknek házhoz való kézbesítésével. Ezt természetesen nagyobb munkát ró a könyvtárosra, de igen eredményessé is válhat.

Könyvismertetésekkel, könyvmegbeszélésekkel is segíthetjük a mezőgazdasági irodalom terjesztését, a mezőgazdasági dolgozók szakmai képzését. Az előadó mindig szak-

ember legyen, és olyan tárggyal foglalkozzék, amelyik érdeklí a község lakosságát. Ilyenkor könnyen kialakul az ismertetés után a vita is, főleg akkor, ha a könyvet már előre több emberrel előre elolvasattuk.

Ez a példalú munka igazán csak akkor vezethető, ha a könyvtáros a faluban működő minden politikai /párt, tanács, termelési bizottság/ és társadalmi szervekkel, /népművelési dolgozók, MNDSZ, DISZ, kulturóthton/ együtt dolgozik, rendezvényeiket kiállításokkal támogatja, és felhasználja propagandamunkára.

A határozat megvalósításának segítése nem rövid időre szóló kampanyfeladat könyvtárosaink számára, hanem a falusi könyvtárak központi kérdése. Lassu és szivós munkáról van itt szó, amelyhez hozzáértés és ügybuzgalom kell, hatása azonban a termelészövetkezeteink számának növekedésében, megerősödésében, dolgozó parasztságunk boldogabb jövőjében és könyvtárosaink állandó növekvő eredményében fog megnyilvánulni.

Hírek megyénk könyvtáraiból.

Sajószentpéteren június 12-én a megyei könyvtár rendezésében nagyszabású Lévay-ünnepélyen avatták fel a községi könyvtár Lévayról elnevezett olvasótermét. A községi tanács gondossága folytán jól berendezett olvasószoba várja a sajószentpéteri dolgozókat, ahol politikai és szakmai képzettségüket továbbfejleszthetik és szórakozási igényeiket is kielégíthetik.

Az utolsó hónapok folyamán megyénkben az alábbi új népkönyvtárak létesültek: Tiszapalkonyai építkezés /mezőcséti járás/, Héjce /abaujszántói járás/, Ócsanáros /szikszói járás/.

A sátoraljaujhelyi járás népkönyvtárai igen élénken érdeklődnek a mezőgazdasági szakkönyvek iránt. Kisroz-

ványon a dolgozók a loápolással kapcsolatos könyvek iránt mutatnak érdeklődést. Elmondták, hogy ezek a könyvek olyan kérdésekre is felhívták a figyelmüket, amikre eddig nem is gondoltak a lovak kezelésénél. Dámóc, Tiszakarád és Kenézli községek dolgozói az alma-, és gyümölcsstermelési könyvek iránt érdeklődnek, mert több olyan gyümölcsfajtát akarnak meghonosítani az ottani talajviszonyok mellett, amiket eddig nem mertek, illetőleg nem tartottak hasznosnak. Füzérkomlós, Nyíri, Füzérradvány községek a ménészetek kapcsolatos szakkönyveket keresik nagyon. Füzérradványon a méhészeti előadás után 4 gazda kezdett méhészettel foglalkozni. Füzérkomlóson pedig egy szakkönyv alapján kecsketejjel etetik a kismalacokat.

MÓDSZERTANI KÉRDÉSEK.

A népkönyvtárak könyvanyagának cseréjéről.

Járási könyvtáraink letéti anyagának nyilvántartási a népkönyvtárak anyagának felmérése előtt megbízhatatlannak voltak. Az átletéti munka első fázisának elvégzése során járási és népkönyvtáraink nyilvántartásait egyezővé tettük. Ma már pontosan ismerjük: melyik könyvtárunkban mennyi és milyen könyv van.

Hogy a jövőben elkerüljük a pontatlan adminisztrációt, a népkönyvtárak könyvanyagának cseréjénél az alábbiak szerint kell eljárjunk.

A csere kétféleképpen történhetik :
1./ Személyesen jön be a népkönyvtáros.

2./ Posta útján cserélünk.

A személyesen végzett csere alkalmával a könyvtáros maga választja ki a számára szükséges és fontos könyveket.

A csere lebonyolításához szükséges, hogy a könyvtáros magával hozza :
a/ a könyvállományról felfektetett nyilvántartó füzetet, melynek visszairazolási rovataiban már otthon megjelöli a cserélendő könyveket, hogy az átvételt a járási könyvtáros gyorsan igazolni tudja.

b/ az I.sz. törzslapot, a községi Tanács Vb. elnökének aláírásával és pecsétjével, amellyel a könyvtárost meghatalmazza a csere lebonyolítására és a könyvek átvételére.

A kiválasztott és visszahozott könyveket a járási könyvtárak a cserealap változási nyilvántartásába feltétlenül vezessék be./ Ahol ez még nincs meg, ott rövid időn belül fektessék fel/.

A letétbeadott könyvek letétlapja - it aláírattjuk a népkönyvtárossal . A kiadott és visszahozott könyvek mennyiségét bevezetjük az I. és II. számú törzslapra. Az I. sz. törzslapot a járási könyvtáros, a II. számot pedig a népkönyvtáros írja alá

A járási könyvtáros a visszahozott könyvek átvételét a népkönyvtáros nyilvántartási füzetének jegyzet rovataiban aláírásával igazolja. Ügyelni kell arra, hogy az I. és II. számú törzslapon, a nyilvántartásban feltüntetett kötetek, valamint a letétlapok száma egyezzen.

A letétbeadott könyveket a népkönyvtáros a letéti szám, íréneve és a mű címének feltüntetésével a helyszínen bevezeti a nyilvántartásba.

A posta útján történő cserék lebonyolítása a személyesen történő cserével azonos. A népkönyvtáros a cserére küldött könyvekkel egyidejűleg beküldi az I. sz. törzslapot és a nyilvántartási füzetét a fent már említett jelek alkalmazásával. Itt is ügyeljen a népkönyvtáros arra, hogy a törzslapot a tanácselnök írja alá és pecsételje le.

A nyilvántartási füzetbe ebben az esetben a járási könyvtáros írja be a kiadott könyveket. A letétlapok és a II. sz. törzslap aláírattása végett ebben az esetben a könyvek kiküldése után kell menni a népkönyvtárba.

Jövőben a cserék csak a fentiek alapján történhetnek. Amennyiben a cseréket ilyen módon végezzük, saját munkánkat könnyítjük meg, mert a pontosan vezetett nyilvántartás a könyvállomány védelmének egyik alapvető feltétele. A könyvek kiváló átadásáért csak annyit, hogy mielőtt a járási könyvtáros eldöntené, hogy milyen könyveket adjon a népkönyvtárnak, előzetesen nézze át az illető népkönyvtár letétlapjait, vizsgálja meg az állomány összetételét. Különös tekintettel legyen a szakkönyvek kiválasztására, miníg a község tájjellegének megfelelő mű-

veket adjon. Ekokozottan törekedünk arra, hogy a cserék a legteljesebb mértékig betöltsék szere-

püket, hogy ezáltal minél több dolgozó a könyvtár olvasójává váljék.

A dolgozók nyári olvastatásáért.

Könyvtári munkánk lemehezebb szakasza, a nyári időny.

Olvasóink nagy része mind a járási székhelyen, mind a községekben mezőgazdasági munkás, de még a bányákban, gyárakban és más üzemekben dolgozó olvasóink nagy része is rendelkezik kisebb-nagyobb földdarabbal, amit meg kell művelnie. Így azok az olvasóink, akik csupán mezőgazdasági munkával foglalkoznak, azért mert a munka oroszországi része a nyári szakra esik és bizony korán reggeltől késő estig dolgoznak, az üzemi munkások pedig azért, mert a ledolgozott munkaidő után iparkodnak megművelni kis háztáji kertjüket, vagy szőlőjüket, jobban elfáradnak, mint a téli, késő őszi, vagy koratavaszi időben. Nem kétséges tehát, hogy a nyári nehéz testi munka után édesebb a pihenés, mint a szórakozás. Ezért kisebb az érdeklődés nálunk a könyvtár iránt, de azért is, mert nyáron sokkal nagyobbak a szórakozási lehetőségek, mint az év más szakában. Éreztetni a hatását az is, hogy könyvtárosaink nagy része szintén részt vesz a mezőgazdasági munkában, nehezebb fáradtságosabb munkával van elfoglalva, lekötve és ezért akarva-akaratlanul is kevesebbet gondolkodik a könyvtári munkára, mint máskor. Azok a munkatársak estek a múlt években a legnagyobb hibába, akik azon gondolat jegyében, hogy "Úgysem érnek rá az emberek ilyen nagy dolog időben olvasni", tetették a lantot, azaz lezárták a könyvtárat. Különösen észlelhető volt ez a pedagógusok egy részénél, akik az iskolai év befejezésével pontot tettek a könyvtári munka végre is. Tény az, hogy az olvasóink nyáron sokkal kevesebbet olvasnak mint

télen, ősszel vagy tavasszal de mi könyvtárosok nem törődhetünk, nem nyugodhatunk bele azzal a gondolat-tal fedve magunkat, hogy ennek így kell lenni, hanem fáradságot nem ismerő munkával kell harcolnunk a kölcsönzés erős megcsappanásának a megakadályozása érdekében.

Ennek a munkának az oroszországi községi népkönyvtárosainkra hárul. Paraszt olvasóink nagy része községi népkönyvtáraink tagja. A községi népkönyvtárosaink munkáján áll, vagy bukik a nyári munkánk sikere; megálljuk-e a helyünket a szivós nehéz munkában, vagy sem. Kiszállásaink alkalmával beszélgettünk népkönyvtárosainkkal erről a munkáról. Amit alább leírok részben a mi javaslataink, részben pedig népkönyvtárosaink tervei a nyári munka jó és eredményes végzése érdekében.

Mit teszünk és mi a feladatunk tehát?

Először is: nem nyugszunk bele abba, hogy nyáron törvényszerűen nem olvasnak az emberek.

Másodszor pedig: Elkövetünk minden tőlünk telhetőt a nyári olvastatás érdekében, részben a régi jól bevált munkamódszerek következetes alkalmazásával, részben pedig új, a réginél alkalmasabb módszereket vezetünk be.

Nézzünk egy-két példát:

Pedagógus-kartársaink tovább tartják a kapcsolatot az iskola növendékeivel.

Ez azért is fontos, mert az az olvasóréteg ér rá nyáron a legtöbbet olvasni, de hogy a szünidőt teljesen használják fel, kell is, hogy olvassanak.

kiépített aktivhálózatunkkal sok olvasót kiegészíthetünk és megmenthetünk a könyvtárunknak azzal, hogy ki- és beszállítottuk velük a könyveket. Ezt a módszert alkalmaztánálunk a várabóci, komjáti és a bódvarádkői népkönyvtáros és kiszállásaink alkalmával elhanyagolt irodáinkból hiszem, hogy a nyáron sokan követik majd példájukat.

Több könyvtárosunk, pl. Perkupán, Zilicen és más községekben is, ahol indokoltnak látszik, a könyvtárosnak sem okoz különösebb gondot, a kölesönzési időt a nyári munkák idejére átteszi szombat délutánra vagy vasárnapra. Természetesen kellően tájékoztatják erről az olvasókat, U.i. az a tapasztalatunk hogy a legszorgosabb dolgozóidőben is ebben az időben tartózkodnak a dolgozók leginkább otthon.

Lassan lassan alkalmas lesz az idő arra, hogy kis községeink dolgozói vasárnap délutánonként kisebb, nagyobb csoportokat alakítva kapuk elé üljenek ki, hogy megbeszéljék az elmúlt hét eseményeit. Ezt az alkalmat a laki és bódvalenkei példát követve egyre több népkönyvtárosunk ragadja meg, mindván, "Ha nem jönnek a dolgozók énhozzám, majd elmegyek én magam hozzájuk" felkeresik a csoportosulást és helyes módszerbe terelve a beszélgetést, ezt az időt hasznos felolvasással töltik. Ez a módszer is követésre méltó. Ha ügyesen közeledtünk az emberekhez, érdekessé tettük a tárgyalást, a felolvasást, a következő alkalommal már nem idegenkednek tőlünk, sőt többen várnak.

Múlt nyáron pedagógus könyvtárosainknál, hogy hosszabb-rövidebb időre elhagyták a községet, azzal a gondolattal, hogy egy-két kölesönzésre nem érdemes helyettesítést keríteniük, mert össze-kavarják a könyveket. Igen ám, de az olvasó szemével nézve ezt a látószólag kis hanyagságot, nem így fest a dolog. Az olvasó becsapva érzi magát, ha zárva találja a könyvtárat, s később is felvetődik benne: "Minnek menjek úgy sinek ott, hisz

a multkor is kerestem, akkor sem találtam"! Tanulság ebből: Ha valamilyen oknál fogva nem lehetnek jelen a kölesönzési időben a könyvtárban, BIEZZUNK MEG ARRA MIKÉNT MAS EGYÉNT A HELYETTESÍTÉSSEL. Sőt hogy LEGYEN ÁLLANDÓ HELYETTESÜNK, így nem lesz probléma a helyettesítés. Az edelőnyi járásban már van követésre méltó példa bőven. Pedagógus kartársaink egyrésze, akika nyáron elutaznak, vagy cséplőgépellendőzők lesznek, időben rendezkedtek helyettesről. Követésre méltó példát Alsótelekes, Felsőtelekes Boldva népkönyvtárosai mutatnak.

A jó nyári munka egyik fontos alappillére a jó könyvállomány. Idejében felhívtuk népkönyvtárosaink figyelmét erre és egyre inkább érzik ennek fontosságát. Ők is. Jun. 15.-ig járásunk területén 25 népkönyvtáros cserélte ki részben, vagy egészben könyvállományát/észívben/. A közeljövőben pedig 6 pedagógus könyvtárosunkat várjuk könyveserőre. Remélem, ezt a példát többen követik, hiszen a nyári szünidőben még kirándulásközpénig felkoreshetik a járási könyvtárat.

Több könyvtárosunk közölte, hogy a nyár folyamán is rendez majd kisebb könyvismertetőt, kiállítás, ünnepléses alkalmakkor gyűléseket.

Az itt felsorolt munkamódszerek azok, amelyek egyike-másika minden könyvtárunk nyári munkájában megtalálható majd. Hogy ki melyiket alkalmazza, az éppen a könyvtáros egyéniségétől és a községek helyi adottságaitól függ. Sablont készíteni, mely mindegyik könyvtárunknak megfelelné, amely szerint mindenik könyvtárosunk dolgozhatna, nem lehet, de könyvtárosaink leleményességére, ügybuzgalmára megtalálja a megfelelő módszereket.

A Megyei Könyvtár szeptember hónapban Sály községben Gárdonyi-emlékinnevet rendez. Mint ismeretes, nagy regényírónk Sályban töltötte gyermekkorát. Gyermekkori Emlékeim c. bájos kis elbeszélés kötete életének erről az időszakáról szól.

A bánrévei népkönyvtár a nyári olvasatásért.

A bánrévei népkönyvtárban — Andók István nevelő — hetek óta gondolkodott, hogy hogyan is lehetne eredményesen küzdeni azért, hogy a nyári folyamán se csökkenjen könyvtárának a forgalma. Andók elvtárs programot dolgozott ki a nyári olvasatás érdekében, majd felhívással fordult a gyerekekhez, a szülőkhez. A felhívás az alábbiakat tartalmazza:

A szünidő alatt két és fél hónapig vannak a gyerekek iskola nélkül. Nagy idő ez. Ha teljesen szellemi foglalkozás nélkül töltik el ezt az időt, igen nagy mértékben visszaesnek szeptemberig. Ezen segítenünk kell. Ezért megszervezzük nyárra is az olvasómozgalmat, az alábbiak szerint:

1. Minden tanuló házhoz szállítva kap hetenként 1-1 könyvet. Aki többet akar, vagy már igényesebb olvasó, az pótlásért a könyvtárba is eljöhetsz.
2. Minden tanuló vegyen egy olvasó füzetet. Abba jegyezze be minden elolvasott könyv iróját, címét és tartalmát egészen röviden néhány mondatban. Jegyezze bele a könyv főszereplőit is.
3. Lényeges, hogy az I. osztályt végzett tanulók vegyék ezt egészen komolyan. A szülőket kérem, segítsék ebben gyermekeiket. A következő pont különösen fontos.

4. Hogy a tanulók a helyesírásban, szépirásban és a kiteljesítésben vissza ne essenek, egy másik füzetbe minden I-II. osztályos tanuló 3-3 sort, minden III-VII osztályos pedig írjon 5-5 nyomtatott sort abból a könyvből, amit azon a héten olvas. Minden nap! Gyönygybetűkkel!!!
 5. A legszebb füzetet felmutatók és a legtöbb könyvet olvasók szeptemberben könyvjutalmat kapnak.
 6. Az iskolából kikerültek és a felnőttek is csatlakozhatnak, vagy a lakóhely szerinti csoportfelelősnél vagy a könyvtárban.
 7. A kölesönzés ideje minden keddpéntek 6-8-ig.
 8. Pályadíjat tűzünk ki: Augusztus utolsó hetében ír le: Melyik könyv tetszett legjobban a nyáron olvasottak közül és miért? /Érdekes történet, szép stílus, szereplők jelleme, stb./
 9. Fontos: A könyvet ne tartsd magadnál két hétnél hosszabb ideig. Más is várja!
 10. Még fontosabb: Kiméld a könyvet! Vagyon és még sokan akarják olvasni!
- Andók elvtárs tehát körültekintéssel készült fel a nyári olvasatásra. Kívánatra bővebb felvilágosítást is küld a hozzáférdeklőknek. Címe: Andók István, nevelő, Bánréve.

Nevezetes napok.

(Részlet a készülő megyei eseménynaptárból)

augusztus 5.	Miskolci Kovács Gyula költő, meghalt Gelejen, 1861-ben.
7.	Miskolc lakossága 1848-ban elhatáronza újabb 1200 nemzetőr utnak indítását. Julius közepén két század már eltávozott Zentóra.
16.	Kossuth látogatása Miskolcon 1840-ben. A lakosság fáklyásmenetet rendez tiszteletére.
25.	Kazinczy Ferenc ezen a napon halt meg 1831-ben, Szóphalmon.
30.	Az újonnan toborzott miskolci nemzetőrök zászlaját felszentelik 1848-ban.
31.	A nagy miskolci árvíz 1878-ban elpusztítja a várost.
szeptember 9.	Izsó Miklós szobrászművész, a Busuló juhász alkotója szül. Disznónorvátiban (ma Izsófalván), 1831-ben.
17.	Rabutin eszászári generális kirabolja és felgyújtja Miskolcot, 1706-ban.
19.	Kossuth Lajos született Monokon, 1802.
29.	A miskolci nemzetőrök Pólozdánál megütköznek Jellasi-csal, 1848. Déryné Széppataki Róza meghalt Miskolcon, 1872-ben.

A KÖNYVTÁR ÉS AZ IFJUSÁG KAPCSOLATA

- 9 -

A könyv és a könyvtár szerepe az ifjúság nevelésében.

"Olvasás után erősebbnek, erősebbnek éreztem magamat bátran és ügyesen dolgoztam. Ha elvették tőlem a könyveket, petyhűdt, lusta lettem, azelőtt ismeretlen feledékenység kerített hatalmába." - mondta Gorkij.

A könyv már a korai iskolás évektől kezdve pótolhatatlan barátja, kísérője és tanácsadója lesz az ifjú olvasónak. Sok esetben magunkon, vagy másokon tapasztalhattuk, hogy mily hatalmas változást vitt végbe egy-egy könyv egyéniségünk kialakulásában, hogy új világba vezetett, megismertetett mindazzal, ami homályba volt burkolva előttünk, érdeklődést támasztott az új, az eddig ismeretlen iránt, alakította formálva lelkivilágunkat.

A könyvtár feladata, hogy olvasóink ismeretét bővítse, az iskolában tanultakat elmélyítse, jellemének kialakítását előmozdítsa, szórakoztassa - az irodalmon keresztül. Fontos, hogy a könyvtár az iskola nevelő munkájának általános tervével szoros összefüggésbe hozza a maga munkáját. Munkatervében kifejezésre kell jutni annak, hogy milyen módon támogatja a tanító munkáját; a tanulók támogatását az előírt anyag elsajátításában hogyan oldja meg, a fejlődési színvonal emelését milyen módszerekkel segíti elő, stb.

A könyvtáros sok segítséget nyújthat a szülőknek is abban, hogy megfelelően irányítsák gyermekük olvasási vágyát. Csak egyet ne felejtsünk el, hogy az ő szempontjuk csak a gyermek érdeklődésének irányítására, jellemző vonásokra van tekintettel, míg a szülőt gyermekük fejlődésbeni sajátosságai, érdeklődésének különlegességei is irányítják. Ki kell segítenie a könyvtárosnak a gyermekek érdeklődéseit, de óvakodni

kell az egyoldaluságtól. A könyv anyagát egy-egy kölesönzés alkalmával úgy kell kiválogatni, hogy azaz az olvasók érdeklődését felkeltse az irodalmi művek, földrajzi, történelmi stb. ismeretek iránt. Pl. az utazásról szóló könyvek mellé adjunk történelmi tárgyakat, növények életéről szóló művészi leírásokat. Ezzel elérjük azt, hogy újirányú érdeklődést keltünk fel az olvasóban; tágitjuk, fejlesztjük tudásvágyát. Új területekkel ismertetjük meg s így a könyv az olvasás egyoldaluságtól.

E munka ellátása komoly feladatot jelent. Alapos alkészütség, sok tapasztalat, pedagógiai elmélyülés kell ahhoz, hogy a könyvtáros igazi hivatását betöltse az ifjúsági olvasók nevelése terén. Hiszen 6-14 éves korig különböző érettségű és érdeklődésű gyermekekkel áll szemben, akik bizalommal fordulnak hozzá.

A legtöbb gyermeknél erős vonzódás mutatkozik a könyvekkel kapcsolatban. Szerenek olvasni szívesen járnak a könyvtárba. Ezt a vonzódást táplálni kell, s ezen keresztül kell segíteni és kiszélesíteni az olvasási mozgalmat. Az első osztályosoknak szép képekkel kell adni, rövid, egyszerű, érthető szöveggel. A felkészült tanulókkal, beszélgetést kell folytatni, hogy tájékozódjon a könyvtáros. Lehetőleg a gyermekek maguk válasszanak könyvet, de ebben a munkában a tanító segítsen őket. Helyes, ha a könyvtáros kiállítás, képes katalógus készítését. Igen hasznos, ha a gyermekolvasóknak jegyzéket állítunk össze a könyvekről, amelyek olvasását különösen ajánljuk. Tegyük lehetővé a szabad polcra való válogatást. Olvasói konferencián ismertessük a legu-

jabb kiadású ifj. regényeket, felolvasással, dramatizálással egybekötve. Ajánlatos, hogy feljegyzéseket készítsenek a gyermek az olvasott könyvekről.

Természetesen igen sok módot lehetne felsorolni, mellyel az olvasók és a könyvtár kapcsolatát kiszélesíthetjük. Minden könyvtáros sok tapasztalatot szerezhet a kölcsön-

zések alkalmazásával, hiszen a kölcsönviszonyok és adottságok is befolyásolják ezekben a feladatoknak helyes megoldásához.

Szeretném, ha megönnk könyvtárosai bátran irának az ifjúsági olvasók nevelése érdekében végzett munkájukról, gyakorlatban szerzett tapasztalataikról.

Egy kis statisztika.

Járási könyvtáraink 1954. és 1955. I. negyedévi kölcsönzései.

Könyvtár	1954. I. negyedév	1955. I. negyedév	kölcsönzés
Edelény	5.435	6.196	
Mezőcsát	-	9.499	
Mezőkövesd	10.398	9.689	
Ózd	5.581	12.406	
Putnok	5.202	6.943	
Sátoraljaujhely	19.535	18.005	
Szerencs	10.331	6.293	
Szikszó	3.918	4.725	

A járásokhoz tartozó népkönyvtárak eredményei.

Járás neve	1954. I. negyedév	1955. I. negyedév	kölcsönzés
Abaujszántó	7.589	10.450	
Edelény	9.308	15.105	
Encs	6.066	9.907	
Mezőcsát	11.808	15.138	
Mezőkövesd	7.438	12.174	
Miskolc	18.058	21.849	
Ózd	7.522	12.091	
Putnok	9.123	13.972	
Ricse	2.455	4.238	
Sáropatak	11.383	13.172	
Sátoraljaujhely	7.706	7.943	
Szerencs	15.110	17.943	
Szikszó	6.045	6.831	

Önálló városi és községi könyvtáraink eredményei.

Könyvtár	1954. I. negyedév	1955. I. negyedév	kölcsönzés
Kazincbarcika	2.138	4.998	
Abaujszántó	-	3.963	
Diósgyőr	6.003	7.683	
Martintelep	-	6.410	
Mezőkeresztes	-	2.985	
Sajószentpéter	-	4.629	
Sáropatak	4.500	5.155	
Szenlőr	-	1.709	

KÖNYVEKRŐL — " — OLVASÓKNAK!

SIMON ISTVÁN: NEM ELÉG.

A mai magyar irodalom, ha néha kisebb-nagyobb vargabetűvel is, de céltudatosan halad a magas eszmélet-politikai és művészi mértéket megütő szocialista-realista irodalom megteremtése felé. Alkotóink nagyrésze, különösen a fiatalabbaknak ereiben a dolgozó nép vére csobog, a lángoló szeretettel öntik művészi formába osztályuk álmát, vágyódását, gyötrelmét és boldogságát. - Legtöbbjük a művészet szent hivatásérzésétől átítatva ábrázolja szocializmust építő életünk jelen-ségeit, mert tudatában van annak, hogy művészete alakító erővel hat vissza az emberre, s az emberen keresztül a társadalmi valóságra is. Az erős osztályöntudattal, művészi felelősségérzettel és született tehetséggel megáldott költőink között a fiatal, mindössze huszonnyolc éves, Simon Istvánt az elsők közé kell állítanunk. - "Erdőborította, várromos bakonyi hegyek veszik körül az én kis falumat, Bazsi köz-séget, ahol születtem. Itt töltöttem életem első 18 esztendejét, a világ legszebb, legjobb emberei közt. A szocialista földművelők, kik olyan nagy szeretettel tanítottak munkára, a szántásra, a kaszálásra s mindig úgy, hogy sohase feledhessem el; miből lesz a kenyér." - írja magáról, s valóban Simon István sorraiból nemcsak általában az ember, hanem különösképpen a parasztember lelkének, a paraszti élet mélységeinek ismerete csendül ki. A nemrégiben megjelent "Nem elég" c. verseskötetében már kiforrottságában, sajátos egyéni színekkel lép az olvasó elé. Lelke az élet legapróbb mozzanataitól, a legáránnaibb erejű megnyilatkozásokig rendkívüli fokékonysággal rezonál minden jelenségre. Elég egy fiatal parasztszorongó enyhe elpirulása, hogy a költő művészi megnyilatkozásra fakadjon. S milyen megkapó könnyedséggel

Szauevald Lajos.

de a lélek mélyébe ható tekintettel állítja mégis előnk a kamrát meszelő menyocskét, aki először végez ilyen munkát a háznál, s ugyancsak szaporítja a mozdulatait, mert tudja, hogy a kerítésen leselkedő szomszédasszonyok - vagyis a falu-előtt kell most vizsgáznia. /Annuska./ Simon István a nagy, paraszti problémákat is mesterien kezeli. Gondoljunk csak "Az a nehéz" c. versére - A forradalom tüzeben mindenki tudja, hogy hol a helye, odááll, ahova osztályhelyzete parancsolja. Nem kétséges, ha "ütött az óra: vagy szabadságra, vagy kerőba!" - nem lehet kétséges, hogy az elnyomott dolgozó a szabadságot választja. De a ma parasztlának önmagát, a saját lelkének kételyeit kell legyőznie ésez nehezebb, mint egyedül szembeszállni egy hadosztálllyal.

"Az a nehéz... egy pillanatra
A mindenséget tenni latra -
maga a küzdő és az ellen,
maga harcol akét seregben.

Az a nehéz... hinni, tapadni,
az a nehéz... menni, maradni,
Régi harcok, kudarcok népe
töprengve néz a messzeségbe."

De ha a jövődöt képes meglátni,
már le is győzte töprengő önmagát.
Rájön, hogy az új élet megteremtésében és megszilárdításában milyen felelősség nehezedik a vállára, hiszen nemcsak az ő életét, hanem jövődő véreinek boldogságát tartja most kezében:

"Lenni egy világ talpkövének,
melyre raknek pár ezerévet,
és az utódok, ahogy nőnek,
ne átkozzák a temetőket."

Nem hiszen, hogy a magyar parasztléleknek költősségét mélyebben és művésziabban ábrázolta volna költő az utolsó tíz esztendőben, mint

Az elmulás és a fakadó új élet mű-
 vészeti szembeállítás és a
 realizmus világszemléletén a gondolat,
 bölcs, optimista szemlélete Simon
 Istvánnak szintén nem utolsó éré-
 nyei közé tartozik. Nincs fájdalom-
 rezignáció, a nagy természet-
 anya i asztalanságának keserű
 feldolgozása, avagy az örökélet a-
 nyagontuli, misztikus keresése az
 ilyen tárgyú verseiben. Ehelyett,
 beilleszti önmagát a generációk vég-
 telen láncolatába, melyek kézről -
 kézre adják egymásnak az életet, és
 ilyen értelemben biztosítják a maguk
 számára a halhatatlanságot:

"S fölőbük nő a fű, a lomb és
 tisztább
 szenvedélyből a szerelem fakad.
 Lányok sétálnak a siron mezitláb,
 S mellük remeg a feszes blúz alatt.
 /Tavaszi vers/

Simon István nem szólamokkal ékíti
 a gondnivalóját, hanem belőle a
 művelt világot látott kultúrámból
 érzései, és gondolatai őszintén va-
 gyognak föl. Látja a nehézségeket,
 de határozottan, keményen fogiai
 állást a fejlődés mellett és mege-
 légedéssel telik meg arra a gondo-
 latra, hogy ma élnet, amikor a jö-
 vendő számára hord szilárd alapot,
 millió és millió hős áldozatkészsé-
 ge:

"Mikor gond, kétely, vágy, lelkesedés
 azt sugja, élni szép, s élni nehéz,
 mikor a jövőt, hogy már rend legyen
 próbálhatjuk egy egész nemzetet!"
 /Ma és holnap/

Na y harcok vannak itt beleágyazva
 a zeneien hullámos szines művészek-
 ba, harcok, melyeket csaknem minden

ember - annak reményét - vívott
 vagy vív magával, hogy gondolkodá-
 sából, érzéseiből a jövőre szoci-
 alista embertípust formálja meg.
 A meleg humanizmus, az élet és
 az ember ládoló szeretete, amely
 áttücsösti költeményeinek minden
 hangját, már a szocialista ember
 humanizmusa. - A "Bochenwaldi rap-
 szódia"; s az "Éjféle zongoraszó"
 viszont valamilyen mélyreható em-
 ber iróniáját fejezik ki, az elno-
 beteg hőhévok kegyetlenkedései föl-
 lött, akik harminchárom nemzet sde-
 millió gyermekét szórták szét a su-
 nibe a kronatániumok gyárákényszerin
 keresztül. És szinte a tébolyulá-
 si lehetetlennek tűnik, hogy ez
 Goethe és Schiller otthonának szom-
 sódságában történt.

Simon István költői fejlődését vi-
 lágosan látjuk magunk előtt, ha
 kezünkbe vesszük 1950-ben "Tanu va-
 gyok", majd 1953-ban "Fürlő napok"
 c. kötetét. És a fejlődés mind
 gondnivaló, mind forma tekinteté-
 ben is felfelé ivelő uton halad. Ha
 eltekintünk, már az utolsó kötet -
 ben is a felbukkanó darabos
 rimelésok és néhol exklávitatton hal-
 morott endjambementektől, meg kell
 állapítanunk, hogy verseitechnikája,
 egyéni ízeivel, teljes szépségük -
 beh bontakoztatja ki ténáit.

Népkoztársaságunk sokatigézn művé-
 szai pályáját segítette elő erköl-
 esi és anyagi tekintetben is, ami -
 kor Simon Istvánt Kosuth-díjjal a-
 jándókozta meg.

Könyvtárosaink feladata most már,
 hogy a költészetet kedvelő dolgo-
 zókkal, és különösen a dolgozó pa-
 rasztággal megismerkedjenek egy o-
 lyan költőt, aki sok-sok versében
 tett már bizonyosságot tehetségéről,
 és népe iránti hűségéről.

Balogh Zoltán

Könyvtárunk munkájáról.

Erdőbényén minden oldalról me-
relő hagyják, s rajta ez a szorú ve-
szí körül. Bora a gyalgja legjobb-
jai közé tartozik. Lakói jókedvűek,
barátságosak és jómódban élnek. Eyr-
részüket a kőbányában dolgozik, másré-
szük az állami gazdaságban, a több-
ség pedig egyéni gazdálkodó. Kultur-
igényük magas. Sokat olvasnak, és
bármilyen megmozdulás vagy rendezvény
van a községben, azon igen nagy szám-
ban vesznek részt.

A könyvtárat 1953. októberében vet-
tem át, 252 eltűnt és 122 megmaradt
kötettel. Tanítványaimmal együtt vé-
gigjártam a házakat, de visszasze-
rezni mindössze 2 darabot sikerült.
Ujjonnan kellett tehát mindent kezdé-
nem. Egy hónap múlva már 200 olvasó-
ja volt a könyvtárnak, a kölcsönzések
száma pedig meghaladta a 400-at. A
Felszabadulási Verseny alkalmával 12
pontból álló felajánlást tettem, ezt
1955. március 1-re teljesítettem is.

A könyvtár olvasóinak száma jelenleg
430, februárban 245 kölcsönzésem volt
a többi hónapban valamivel kevesebb.
A község lakosainak száma kb. 4000.
Az olvasók megszervezését - mint pe-
dagógus - családlátogatások alkalmá-
val végzem, tanácsgyűléseken beszám-
olok a könyvtár munkájáról, buzdi-
tok, agitálók. Márton Dániel 60 éves
bóna parasztolvasóhoz házhöz is el-
viszem a könyvet. Legjobb olvasóim -
mint a 35 éves bányamunkás Chokváth
József, társa, a 43 éves Parkas Lajos
Gorliczai József gazdálkodó - szíve-
sen ajánlják az általuk olvasott
könyveket másoknak is. Ugyeszlóvén
mindent olvasnak, és a legújabbak
a legkapósabb könyvekből, Jókai, Mik-
száth műveiből szinte semmi sem ta-
lálható a könyvtárban. Az Egri esil-
lagokból egyetlen példányunk sincs.
Viszont sokat olvasnak az új magyar
íróktól: Bárány Tamás Husz éve pl. az
e yik legkeresettebb könyvünk. Móricz
Erdély-trilógiáját annyira egymás ke-
zéből szedik ki, hogy én magam sem ju-
tok még a befejezéshez. A kölcsönzési

határidőt nagyon szigorúan betarta -
tom, így történhetik meg, hogy egy
könyv két és félszer fordul meg ha-
vonta az olvasók kezén. A másik mód-
szerem a minél gyakoribb könyvosere.
A sátoraljaujhelyi járási könyvtár
segítségével iryokszünk a könyvtá-
rat mindig olyan munkákkal ellátni,
amilyeneket az olvasók kívánnak: ma-
gyar írók műveivel, új gazdasági
szakmunkákkal, szülő- és gyi-
molestermelési könyvekkel.

Minden hónapban 2 - 3 könyvismer-
tető előadást tartok, állandó kö-
zönséggel, a gyermekek részére pe-
dig mesedélutánokat és diaveti-
téteket rendezünk. A kiállítások
alkalmával mindig ismertetem is
az ott látható könyveket. Ifju-
sági olvasóim, az általános is-
kola felső osztályos tanulói min-
den kötelező olvasmányt pontosan
elolvasnak.

IL. RÁKÓCZI FERENC
MEGYÉI
KÖNYVTÁR
M I S K O L C

A könyvtár az iskola épületében ba-
rátságos, könnyen rüthető kü-
lön helyiséget kapott. Mükedve-
lői előadások bevételéből 760.-
Ft értékben bebutoroztuk a könyv-
társzobát. A falra kiakasztot-
tuk kimutatás szerint az olvasók
névsorát. A kölcsönzések grafi-
konja ugyancsak a szoba falán
található.

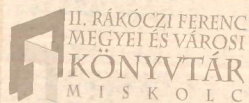
A téli hónapokban olvasóköri
összejöveteleket tartottunk, a-
hol legutóbb Móricz Feklya. c. re-
ményét, Jókai A Kőszívű ember
fiai, És mégis mozog a föld c.
műveit beszéltük és vitattuk meg
az olvasókkal.

Kéréssem, kívánságaim? Először is,
sokkal több könyvet kérek könyv-
táram számára. Olvasóim azt ké-
rik, hogy a mai írók is írjanak
olyan érdekesítő, lebilincselő
könyveket, mint a régiek. Írásuk
témájában legyen több erkölcsi, és
lelki vonatkozás / nem vallásra
gondolok/. Kevés a humoros tár-
gyú mű. A kiváló dolgozók életét
úgy írják meg, hogy az ne csak

munkájukról szóljon, de isme-
meg belőlük legbensőbb érzése
iket is. Kevés a hazai események-
kel foglalkozó ifjúsági könyvük
is.

Két közvetlen könyvtári célkitű-
zésem van a legközelebbi jövő-
ben. A község már olvas, most

...at szeretném előlni, hogy mé-
...ciónak el a könyvekben, le-
...olvasás számukra tettek-
...létki élmény, és nem
...csupán...
...A másik... olvasói-
...mat a könyv... a könyv
...megóvására, a tisztára, rendre-

1.szám

1955 JUNIUS

Kézirat gyanánt. - Kiadja a B.A.Z. Megyei Tanács Könyvtára, Miskolc. F.k.: Szőnyi
László. 400 db.- Megjelenik kéthavonként.-